

امام خامنه ای: «البته این [کار]، سازمان‌دهی مردمی لازم دارد؛ خیلی‌ها هستند می‌خواهند کمک کنند، نمیدانند چه جور باید کمک کنند. خیریه‌های مردمی، نهادهای انقلابی، امنای مساجدی که در این زمینه فعالند مثل بعضی جاهای دیگر، بایستی اینها را برنامه‌ریزی کنند تا هر کسی بداند که با یک سرمایه‌ی کم چطور میشود به تولید کشور کمک کرد؛ یعنی همه خیال نکنند که بایستی میلیاردی سرمایه داشته باشند تا بتوانند در تولید وارد بشوند.»

گفتمان دولت جوان انقلابی

انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰

جزوه آموزشی - شماره ۳

موضوع:

دولت جوان انقلابی و اقتصاد مردمی

ارائه شده توسط:

دکتر روح الله ایزدخواه

دکترای مدیریت تکنولوژی، نماینده مردم

تهران در مجلس شورای اسلامی

بسم الله الرحمن الرحيم

اشاره:

تاریخ انقلاب اسلامی نشان می دهد که بسیاری از مشکلات با کمک مردم حل شده است. اما در جنگ اقتصادی، چرا عموم مردم در میدان دیده نمی شوند؟ نسبت اقتصاد مردمی با اقتصاد اعانه ای و اقتصاد رانتی و اقتصاد سرمایه داری چیست؟ دولت چه نقشی در مردمی شدن اقتصاد می تواند داشته باشد؟

در این ارائه سعی شده تا حدودی به تبیین اهمیت مردمی شدن اقتصاد در شرایط کنونی کشور پرداخته شود و تجربیات موفق انقلاب اسلامی در میدان دادن به عموم مردم بازخوانی شود.

این ارائه توسط دکتر روح الله ایزدخواه و در سلسله وینار تبیین گفتمان دولت جوان انقلابی که در تاریخ ۲۵ تا ۲۸ اسفندماه گذشته و به همت بسیج مدرسه علمیه معصومیه برگزار گردید، انجام شد و توسط کارگروه محتوا و آموزش ستاد گفتمانی دولت جوان انقلابی بسیج معصومیه تنظیم گردید.

تذکره: در فرآیند خلاصه نویسی و نیز تبدیل گفتار به نوشتار، بعضا در عین عبارات استاد محترم تصرفاتی صورت گرفته است لکن سعی شده است نسبت به مضمون کلام ایشان رعایت امانت صورت گیرد. لذا در صورت وجود ابهام، صوت موجود در کانال بسیج مدرسه معصومیه از این وینار، ملاک مطالب ارائه شده توسط استاد محترم می باشد.

فهرست مطالب

- ۱ - ضرورت کار بنیادین همه جانبه برای دوری آسیب از فضای رسانه ای کوتاه مدت - ۱
- ۱ - مردم سالاری ریشه حل مشکلات کشور ----- ۱
- ۱ - مردم سالاری ویژگی اصلی حرکت امام و انقلاب اسلامی ----- ۱
- ۱ - دور شدن فضای مدیریت و فضای علمی کشور از بحث مردم سالاری ----- ۱
- ۱ - مردمی شدن یعنی عاملیت مردم در همه عرصه ها ----- ۱
- ۲ - فضای مردمی شدن، عالمانه و عامدانه بعد از دولت سازندگی کنار گذاشته شد. - ۲
- ۲ - خارج شدن مردم از صحنه، ریشه پس رفت در عدالت ----- ۲
- ۳ - جریانات امروز حاکم بر فضای علمی و اجرایی توجهی به مردمی سازی ندارند -- ۳
- ۳ - مشکل در کنار گذاشتن عاملیت مردم است نه بی ایمان شدن مردم ----- ۳
- ۴ - فعالیت های جهادی کنونی هم مردمی نیست! مردم تماشاچی اند! ----- ۴
- ۴ - تشکل و انجمن های مردم نهاد و مساجد کجای کار اقتصادند؟! ----- ۴
- ۴ - هدف: عاملیت مردم ----- ۴
- ۵ - راه حل دولت آینده تقویت عاملیت مردم نه تقویت عائله مندی و کمیته امدادی ۵
- ۵ - تفاوت اقتصاد مردمی با خصوصی سازی ----- ۵
- ۶ - فقط کار گفتمانی و فرهنگی کافی نیست انقلاب فکری نگرشی نیاز است ----- ۶
- ۷ - اقتصاد نفتی موثر بر این روند اثرگذار است اما مانع نیست. ----- ۷

ضرورت کار بنیادین همه جانبه برای دوری آسیب از فضای رسانه ای کوتاه مدت
 بعضا گفتمان ها در مقطع کوتاهی در فضای رسانه ای داغ می شود و بعد بایگانی می شود. مثل بحث جنبش نرم افزاری و...
 راه حل: کار شعاری و رسانه ای کافی نیست. یک برنامه و نقشه راه
 مثلا ۱۰ساله در فضاها علمی، اجرایی، سیاست گذاری و فرهنگی
 علاوه بر فضای رسانه ای باید داشته باشیم.

مردم سالاری ریشه حل مشکلات کشور

ریشه مشکلات فرهنگی، اقتصادی سیاسی: مردمی شدن، مردمی سازی.
 مردم سالاری را در عمل کنار گذاشتیم. چه در میان نخبگان و چه در فضاها علمی - پژوهشی.

مردم سالاری ویژگی اصلی حرکت امام و انقلاب اسلامی

انقلاب اسلامی از ابتدا و با تاکید امام به شکل مردمی انجام شد. امام به حرکت نظامی دست نزدند و به جریان انقلاب نگاه سازمانی نداشتند. با اینکه می توانستند اما به مردم و جامعه زمان دادند که به عمل و باور برسند. (شاید ۱۴ سال تبعید امام به این معنا بود)
 تفاوت اصلی حرکت امام با سایر روحانیون مبارز این بود. یک حرکت صددرصد مردمی.

دور شدن فضای مدیریت و فضای علمی کشور از بحث مردم سالاری

موضوع مردمی شدن امور و حاکمیت و مردم سالاری (مثلا عاملیت مردم در فرهنگ و اقتصاد) به معنی واقعی از فضای فرهنگی، مدیریتی و علمی کلمه کنار گذاشته شد.

مردمی شدن یعنی عاملیت مردم در همه عرصه ها

الگوی حرکت انقلاب در نگاه امام در عرصه های مختلف یک الگوی جهادی فراگیر بوده (نه صرف چند گروه جهاد که بروند روستا) نه تنها در عرصه نظامی، در عرصه اقتصادی: جهاد سازندگی،

در عرصه علمی: جهاد دانشگاهی، در عرصه صنعتی: جهاد خودکفایی، آموزش: نهضت سواد آموزی. اصلا یک جریان بوده و امام هم برایش فکر داشته و هم مدل داشته است. هم حضرت امام و همه کسانی که رهبران فکری و رهبران اجرایی انقلاب بودند

فضای مردمی شدن، عالمانه و عامدانه بعد از دولت سازندگی کنار گذاشته شد.

به راحتی بعد از جنگ و دولت سازندگی خیلی عالمانه و عامدانه و با برنامه کنار گذاشته شد. فقط نامی از نهضت سواد آموزی و جهاد دانشگاهی و جهاد سازندگی باقی ماند و دیگر نیروساز و جریان نبود.

متأسفانه اینطور تئوریزه کرده اند که این جهاد و عاملیت مردم، برای فضای احساسی دهه ۶۰ بوده و الان قابل تکرار نیست.

در فضای علمی فرهنگی اصلا انگار نه انگار که یک استحالته جدی دارد شکل میگیرد. و انقلاب آرام آرام از مسیر خودش خارج میشود. جریانات سیاسی هم چه چپ و چه راست که اصلا نه فهمی داشتند نه موضعی داشتند. و مسئله این شد که رئیس جمهور و مجلس چپ باشد یا راست باشد؟!

هنر امام این بود که با این مردمی کردن همزمان دولت سازی و جامعه پردازی را با هم پیش می برد.

مثلا جهاد سازندگی یک پا در حاکمیت داشت یک پا در بین جامعه و مردم داشت. باعث شد که جهاد سازندگی نیروهایش حتی بعد از انحلال سازمان سالها کار کنند و با این روحیه در هر جایی رفتند مثل سدسازی و هسته ای و... آنجا را متحول کردند.

خلاصه وقتی بهوش آمدیم که کار از کار گذشته بود و کشور در منجلاب مدیریت تکنوکرات غیر مردمی غیرکارآمد گرفتار شد.

خارج شدن مردم از صحنه، ریشه پس رفت در عدالت

و اینکه آقا میفرمایند ما در عدالت عقب ماندیم این خیلی محترمانه است واقعیت این است که برگشتیم عقب. ریشه در این است که مردم را از صحنه خارج کردیم.

مثلا در زمان جنگ تعاونی های تولید به مصرف داشت کار میکرد . آن الگو ایده آلی نبود ولی بالاخره یک ذره کار میکرد. بهم رسانی عوامل چیزی که امروزه در اقتصاد مقاومتی مطرح می شود. چیز است که ما انجام دادیم بدون اینکه دولت بخواهد ریخت و پاش کند. پول و یارانه نقدی بدهد و بخواهد خرج بکند و عائله مندی.

باهمان روش طبیعی اقتصادی منتها به روش مردمی تولید کننده را به مصرف کننده رساندیم مشکل حل شد.

اما الان نمیتوانیم با این همه امکانات امروز و آی تی و فضای دیجیتال و اینهمه سامانه اطلاعاتی که ریز اطلاعات معیشتی خانوارها را داریم. باز نمیتوانیم. بخاطر این است که مردم را کنار گذاشته ایم.

جریانات امروز حاکم بر فضای علمی و اجرایی توجهی به مردمی سازی ندارند

محافلی که روی اقتصاد مقاوتی کار می کنند. حتی مجلس با آدم های با روحیه انقلابی همچنان نگاه های معیشتی و یارانه ای و خرج کردن از جیب دولت دارد.

بله در کوتاه مدت می شود این نگاه را داشت اما مسئله من مسئله نگاه بنیادین و پارادایمی است.

مشکل در کنار گذاشتن عاملیت مردم است نه بی ایمان شدن مردم

برخی می گویند زمان جنگ و جهاد بود که خود مردم می آمدند، الان [مردم] بی ایمان شدند. نه! ما در همه عرصه های جامعه سازی و نظام سازی عاملیت مردم را کنار گذاشتیم. فقط در اجرا به چهار تا رئیس جمهور گیر می دهیم. دولت، فضای فرهنگی، علمی، فضای سیاسی همه عاملیت مردم را کنار گذاشته اند. یکسری محفل های حاشیه ای کوچک شده چندتا بچه حزب الهی و چندتا بچه سیاسی و فعال فرهنگی اینها دورهم جمع میشدند اسم این را می گذاشتند کار مردمی درحالی که خودشان بودند و خودشان

فعالیت های جهادی کنونی هم مردمی نیست! مردم تماشاچی اند!

به تعبیر حضرت آقا که به جهادیان گفت شما چند درصد گفتند ما ۵ درصدیم. آقا گفت آن ۹۵ درصد دیگر کجایند؟ ۹۵ درصد که مردم باشند کجای کارند؟ درحالیکه در جهاد سازندگی نسبت تقریباً ۱ به چهار بود یعنی یک واحد نیروی کار جهادی بود. اینکه طلبه و دانشجو روستا بروند و چند کار کنند برگردند این کار جهادی نیست. این کار مردمی نیست. نباید مردم فقط تماشاچی ما باشند. باید مردم را همراه کنیم مثلاً محصولاتشان را کمک کنیم به شهر بیاورند بفروشند و...

تشکل و انجمن های مردم نهاد و مساجد کجای کار اقتصادند؟!

حالا شما این را درحاکمیت هم بیاورید. انگار نه انگار ما اینهمه تعاونی و تشکل مردم نهاد در اقتصاد داریم. چرا این اتحادیه‌ها و انجمن‌ها و مساجد وارد بازی نمیشوند. مثلاً در بحث توزیع نفت در ابتدا مشکلاتی شرکت نفت بود خود مردم توزیع نفت را در دست گرفتند یا مثلاً محصولات زیاد شده بود کشاورزان نمی رسیدند درو کنند امام فرمان نهضت درو دادند و مردم به کمک کشاورزان رفتند برای درو.

هدف: عاملیت مردم

خلاصه هدف را باید عاملیت مردم به صحنه اداره جامعه و سپردن مسئله به خود مردم بگیریم. امام می فرمود ما در مشکلات به ملت متوسل می شویم. این توسل به مردم کجاست اینکه طلبه در سیل و زلزله کمک می کند خوب است و توسل به مردم کجاست؟ به جای مردم کمک گیرنده کمیته امدادی ورق را بگردانیم که مردم در صحنه بیایند و ما کمک کنیم. ظرفیت و پول و امکانات و زمینه فراهم کنیم مردم کار را دست بگیرند. تشکل های مردمی و تعاونی ایجاد شود. نه فقط کسانی که در گفتمان بصیرتی ما باشند همان کسانی که

حتی با جنگ مخالف بودند در دل دوران جنگ کمک می کردند و پشتیبانی می کردند. توده مردم هدف است.

راه حل دولت آینده تقویت عاملیت مردم نه تقویت عائله مندی و کمیته امدادی

اگر به عاملیت مردم بر نگردیم هر راه حلی خطاست و گم کردن مسئله است. دولت آینده هم باید همین راه را برود.

احمدی نژاد ساختار را تغییر نداد. بلکه عائله مندی دولت را بیشتر کرد و پول بین دهک های پایین پخش کرد. نه فرهنگ و نه مسیر تغییری نکرد. همان مسیر تکنوکرات ها سالم تر و ولخرجی به نفع مردم. نه حتی توزیع فرصت ها و امکانات را تغییری ندارد. این با نگاه کوتاه مدت درست است. اما بحث ما نظام سازی برای نگاه بلند مدت است.

مجلس یازدهم هم همینطور و نهایتا طرح ها همین است که بین دهک های پایین تر پول پخش کنیم. اینها روبنا است. زیر بنا عاملیت مردم است که باید ساختارها و فرهنگ ها برای آن تغییر کنند. و مساجد و دانشگاه و حوزه احیا شوند.

جهاد هنرش این است که ۵ درصد جهادگر ۹۵ درصد مردم را در صحنه بیاورند.

تفاوت اقتصاد مردمی با خصوصی سازی

کاملا تفاوت دارد. بحث ما بخش خصوصی به معنای مصطلح نیست مردمی شدن یعنی سرمایه مردم و مدیریت مردم. ولی نگاه ما نگاه بنگاهی نیست مثل غرب که این حرف را میزنند.

در نگاه لیبرالیسم خانواده تامین کننده نیروی کار و مصرف کننده است. در نگاه کمونیستی هم می گویند دولت باید تمام طبقات را ببیند و برنامه ریزی کند و بعد بحث های تساوی را می کنند.

بحث ما با هر دو متفاوت است. نه اقتصاد مصرفی و نه اقتصاد دولتی. بلکه مردم خانواده ها و متخصصین و تعاونی ها و حتی نهادهای غیر اقتصادی هم در آن نقش بازی می کنند. تک تک آحاد حتی پیرزن روستایی هم در زمان جنگ تحمیلی می شود

تامین کننده تخم مرغ.

این نگاه توسل به مردم نه در نگاه شرق و نه در نگاه غرب نیست.

این توسل به مردم هنوز باز نشده است ده ها پایان نامه باید رویش انجام میشد.

فقط کار گفتمانی و فرهنگی کافی نیست انقلاب فکری نگرشی نیاز است

این نگرش عمومی و عزمی که باید بهمن وار بیاید همه را در بر بگیرد. بله این وسط چهارتا مطالبه گر کار بکنند اما خیلی فراتر از این همه باید توبه فکری و برگشت به اصل حرکت نظام وار انقلاب رخ بدهد. هر کس هست بگوید من یک امکانی دستم هست این را باید در مسیر مردمی شدن خرج بکنم. هراهی بروم غلط هست. وقت را از دست میدهیم. و وضع موجود را ادامه می دهیم. احمدی نژاد وضع موجود را تقویت کرد. شاید نمیخواست ولی شد.

دیگران هم بیایند، دولت بعدی و جوان حزب الهی بیاید اما ناخواسته همین مسیر را ادامه دهد و تنها تفاوتش این باشد که سالم تر و با فساد و بریز پباش کمتر باشد، باز هم همین است. اگر ما اصلاح اساسی انجام ندهیم و مسیر غلطی که قطار رفته همان را برویم [مشکل همچنان باقی است]، این سری بجای رانت خواری و فساد بگوییم نه این دفعه دولت پاکدست میگذاریم، فرقی نمیکند؛

این یک نوع توبه و خودآگاهی فراگیر لازم دارد و باید بفهمیم از کجا خوردیم. چرا هر رئیس جمهوری باهرمدلی آمد نتوانست این مسیر را اصلاح بکند.

سوال) به نظر چاه نفت و اقتصاد نفتی هم در این مساله بی تاثیر نبوده درست است؟ و شاید تا زمانی که این برقرار باشد و یک دلگرمی وجود داشته باشد این بازگشت مردم خوب اتفاق نیفتد و مانع هست در انقلاب بینشی.

اقتصاد نفتی موثر بر این روند اثرگذار است اما مانع نیست.

نفت از اول انقلاب هم بوده است ولی در آن زمان نتوانسته که مانع عاملیت مردم شود.

الان نکته ای که باید به آن متمرکز شویم که همه چیز آماده مردمی شدن است: فرصت ها و ظرفیت های انبوه کشور و همچنین ناکامی دولت و ۸ سال خسارت محض دولت روحانی بزرگترین انگیزه نیروهای انقلابی برای ورود به عرصه مردمی شدن اقتصاد است.

کمیتة امداد - ستاد اجرایی - سپاه - آستان قدس - بنیاد برکت و... باید نگاه خود را از وام اشتغال و کمک اعانه ای که دولت تکنوکرات هم آن را بلد است تغییر دهد و به صورت پایلوت در مناطق کوچک و روستایی این مردمی شدن اقتصاد را دنبال کنند. و نشان دهند که مدل کار امام ره نتیجه می دهد.

ستاد گفتمانی دولت جوان انقلابی

setadegoftemani